

WYMAGANIA EDUKACYJNE – CZĘŚĆ 1 (poziom podstawowy)

W czasie wszystkich zajęć zaleca się, aby w szczególności doceniać:

- umiejętność dokonywania analizy dostępnych danych źródłowych,
- aktywność w dyskusjach oraz debatach tematycznych,
- współpracę w grupie, zgłaszanie własnych przykładów oraz pomysłów,
- zdolność interpretacji omawianych sytuacji oraz przykładów,
- umiejętność prezentowania własnego stanowiska,
- krytyczny dobór argumentów i kontrargumentów,
- dostrzeganie zależności między poszczególnymi prawami i zjawiskami społeczno-gospodarczymi,
- ciekawość i dociekliwość.

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
OSOBA PRZEDSIĘBIORCZA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE							
1.	Kształtowanie kompetencji przedsiębiorczości	wprowadzenie do tematu nr 1 znaczenie przedsiębiorczości dla gospodarki przedsiębiorczość jako kompetencja analiza SWOT własnych kompetencji doskonalenie swoich kompetencji	definiuje pojęcie przedsiębiorczości wymienia cechy osoby przedsiębiorczej rozumie, na czym polega analiza SWOT	wyjaśnia zależności między wiedzą, umiejętnościami i postawami związanymi z kompetencjami przedsiębiorczymi rozumie, jak przedsiębiorcze znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej wyjaśnia zależność między różnicami między przedsiębiorczością w wymiarze psychologicznym i ekonomicznym	przeprowadza analizę SWOT i samodzielnie interpretuje jej wyniki wie, jak doskonalić kompetencje przedsiębiorcze wyjaśnia, jakie znaczenie mają czynniki produkcji dla kształtowania postawy przedsiębiorczej	prezentuje propozycje własnych cech, umiejętności i postaw osoby przedsiębiorczej dokonuje analizy SWOT w odniesieniu do różnych podmiotów np. uczelni wyższej, na która uczeń planuje asie dostać	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko z uzasadnieniem np. na temat niebezpieczeństw związanych z błędną interpretacją przedsiębiorczości
2.	Komunikatywność	wprowadzenie do tematu nr 2 rola komunikatywności komunikacja werbalna i niewerbalna sposoby rozwiązywania konfliktów	wyjaśnia, czym jest komunikatywność dostrzega różnice między komunikacją werbalną i niewerbalną wskazuje źródła konfliktów wskazuje metody rozwiązywania konfliktów	rozumie znaczenie komunikatywności dla rozwoju postawy przedsiębiorczej podaje przykłady barier komunikacyjnych dostrzega znaczenie komunikacji werbalnej i niewerbalnej w codziennym życiu	wskazuje metody pokonywania barier komunikacyjnych wie, jaki rodzaj rozwiązywania konfliktów jest najefektywniejszy i uzasadnia dlaczego	omawia, w jaki sposób prowadzić skutecznie negocjacje prezentuje przykłady zasad skutecznej komunikacji w praktyce stosuje różne formy komunikacji i autoprezentacji	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko na temat skuteczności negocjacji, mediacji i arbitrażu wskazuje najczęściej występujące błędy we wzajemnej komunikacji i omawia, jak im zapobiegać

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
3.	Umiejętności radzenia sobie w różnych sytuacjach życiowych	wprowadzenie do tematu nr 3 zachowania asertywne obrona przed manipulacją stres a dobrostan psychiczny empatia	wie, że asertywność to nie tylko mówienie „nie” rozumie, że manipulacja jest postawą negatywną wyjaśnia, czym jest dobrostan psychiczny dostrzega, że empatia pozwala lepiej zrozumieć innych	omawia zachowania asertywne wskazuje przykładowe techniki manipulacyjne wie, czym jest dobry i zły stres rozumie, że empatia pomaga w pracy zawodowej i biznesie	wyjaśnia, jak skutecznie bronić się przed manipulacją wie, jak troszczyć się o własny dobrostan psychiczny wskazuje na znaczenie aktywnego słuchania	wyjaśnia na przykładach, jakie są skutki stresu i jak z nim skutecznie walczyć podaje na przykładach przykłady manipulacji w życiu	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje własne stanowisko na temat sposobów obrony przed manipulacją angażuje się w dyskusje i aktywizuje do niej innych uczniów
4.	Praca zespołowa	wprowadzenie do tematu nr 4 charakterystyka pracy zespołowej budowanie zespołu zarządzanie czasem pracy indywidualnej i zespołowej metody efektywnego zarządzania czasem	potrafi wymienić przykładowe wady i zalety pracy zespołowej wie, że zarządzanie czasem przynosi wiele korzyści przedstawia etapy podejmowania decyzji	potrafi wskazać czynniki, które składają się na sukces pracy zespołowej i indywidualnej rozumie, jakie bariery przeszkadzają w budowaniu zespołu wskazuje najważniejsze elementy zarządzania czasem	wie, czym jest optymalizacja w pracy wyjaśnia na przykładzie, jak działa macierz Eisenhowera zna metody zarządzania czasem wie, co przeszkadza w podejmowaniu decyzji	analizuje i wyjaśnia różnice w efektywności pracy wynikające ze specyfiki pracy zespołowej i indywidualnej wyjaśnia na przykładach, która metoda zarządzania czasem jest najefektywniejsza	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady prezentuje przykładowy plan podziału zadań w realizowanym szkolnym projekcie lub przedsięwzięciu wie, jak pokonywać bariery decyzyjne i efektywnie motywować siebie i innych do pracy

Wymagania edukacyjne					
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
Numer					
Temat z podręcznika					
Materiał rzeczowy (zagadnienia)					
5. Kreatywne myślenie i innowacje	wiedza, że kreatywność to twórcze przeobrażanie zastanej rzeczywistości wymienia i krótko opisuje techniki kreatywnego myślenia rozumie, że innowacyjność to wprowadzanie nowości na rynek	omawia jedną z technik kreatywnego myślenia na przykładzie z życia wymienia przykłady źródeł innowacji	wskazuje różnice i podobieństwa między różnymi technikami kreatywnego myślenia rozumie, co wpływa na innowacyjność i różnicia innowacje procesowe oraz produktowe	omawia na przykładach, jak innowacje pozwalają budować przewagę konkurencyjne przedsiębiorstw rozumie, jak kreatywność wpływa na biznes	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wskazuje przykłady innowacyjnych produktów i usług i łączy je z kreatywnym myśleniem
ZARZĄDZANIE PROJEKTAMI					
6. Specyfika projektu	wyjaśnia istotę projektu rozdziela projekt od procesu wskazuje etapy projektu	opisuje poszczególne etapy projektu	na wybranym przykładzie opisuje szczegółowo przynajmniej jeden etap projektu wie i rozumie, jaką odpowiedzialność kierownik projektu i wskazuje jego główne zadania	planuje przykładowy projekt oraz wie, jak przygotować harmonogram	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady przedstawia możliwe problemy, które mogą wystąpić na różnych etapach realizacji projektu i proponuje środki zaradcze

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
7.	Technika SMART w definiowaniu celów projektu	wprowadzenie do tematu nr 7 technika SMART zastosowanie techniki SMART w życiu codziennym	rozumie, na czym polega metoda SMART	wyjaśnia na przykładzie, na czym polega metoda SMART	określa cele projektu za pomocą metody SMART wie, na czym polega metoda SMARTer	szczegółowo analizuje poszczególne punkty metody SMART oraz SMARTer i proponuje przykłady ich wykorzystania w planowaniu np. własnej kariery zawodowej	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wykorzystuje zasadę 6W przy określaniu celów projektów społecznych i biznesowych
8.	Budżet w projekcie	wprowadzenie do tematu nr 8 metody planowania budżetu monitorowanie wykonania budżetu	wyjaśnia, czym jest budżet w projekcie przedstawia etapy planowania budżetu	wie, jakie znaczenie ma monitorowanie budżetu wyjaśnia, czym są przesunięcia (korekty) w budżecie	omawia przyczyny przesunięć w budżecie analizuje na przykładzie wybrany etap planowania budżetu	szczegółowo analizuje poszczególne etapy planowania budżetu samodzielnie wykonuje prosty przykładowy budżet projektu lub przedsięwzięcia	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady dyskutuje na temat skutków jakie powodują przesunięcia w budżecie i zwraca uwagę na dobór zasobów do wykonywanego projektu przedstawia możliwe źródła finansowania projektu

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
9.	Sprawozdanie z zadania projektowego i analiza ryzyka w projekcie	wprowadzenie do tematu nr 9 sprawozdanie z zadania projektowego analiza ryzyka w projekcie	wyjaśnia z jakich punktów składa się raport końcowy rozumie, czym jest ryzyko w projekcie	potrafi wskazać etapy analizy ryzyka i metody zarządzania ryzykiem w projekcie wie, jakie punkty wchodziły w skład przykładowego sprawozdania	zna i rozumie źródła ryzyka i wie na czym polega zarządzanie ryzykiem w projekcie	przygotowuje przykładowe sprawozdanie z realizacji projektu wskazuje, jakie przykładowe załączniki należy zamieścić prezentuje na przykładzie jedną z metod przeprowadzania analizy ryzyka	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wie jakie znaczenie przy oszacowaniu ryzyka mają takie nauki, jak np. ekonometria czy statystyka proponuje własne pomysły i rozwiązania na niwelowanie ryzyka w wybranych projektach

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
11.	Fundamentalne wartości gospodarki rynkowej	wprowadzenie do tematu nr 18 charakterystyka gospodarki rynkowej filary gospodarki rynkowej ograniczenia wolności gospodarczej zalety i wady gospodarki rynkowej	wymienia główne filary rynku oraz podstawowe cechy gospodarki rynkowej wie, że takie filary jak wolność, własność i konkurencja podlegają ochronie prawnej w Konstytucji RP	opisuje szczegółowo przynajmniej jedną cechę gospodarki rynkowej i jeden filar rynku	wskazuje na najważniejsze zalety i wady gospodarki rynkowej rozumie znaczenie oparcia gospodarki na wolności gospodarczej, własności prywatnej i uczciwej konkurencji szczegółowo omawia wszystkie filary rynku wraz z przykładami	Wyjaśnia, jakie konsekwencje może przynieść ograniczenie swobody działalności gospodarczej analizuje i omawia wszystkie cechy gospodarki rynkowej wie i rozumie, do jakich skutków doprowadziły gospodarki centralnie planowane	samodzielnie na przykładach historycznych dokonuje analizy porównawczej między gospodarką rynkową a centralnie planowaną inicjuje dyskusję na temat przyczyn upadków gospodarek centralnie planowanych w Europie po 1989 roku
12.	Rodzaje rynków i ich funkcje	wprowadzenie do tematu nr 19 klasyfikacja rynków funkcje rynku	wyjaśnia, czym jest rynek i przedstawia funkcje rynku w gospodarce	zna kryteria klasyfikacji rynku i wyjaśnia przynajmniej jedno kryterium klasyfikacji rynku wie i rozumie, czym jest popyt, podaż i cena	podaje przykłady wszystkich wymienionych kryteriów podziałów rynku szczegółowo omawia wszystkie funkcje rynku wie, że popyt, podaż i cena to najważniejsze mechanizmy rynkowe	omawia wszystkich uczestników rynku podaje przykłady różnych rynków i wskazuje na różnice i podobieństwa między nimi, oraz bariery wejścia na te rynki	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wyjaśnia na czym polega „niewidzialna ręka rynku” oraz dostrzega różne patologie rynkowe takie jak np. szara strefa czy nieuczciwa konkurencja

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
13.	Podmioty gospodarki rynkowej	wprowadzenie do tematu nr 20 zależności między podmiotami gospodarki rynkowej	wymienia wszystkie podmioty gospodarki rynkowej	wyjaśnia podstawowe zależności między podmiotami gospodarki rynkowej	omawia szczegółowo wszystkie podmioty gospodarcze i ich najważniejsze funkcje w gospodarce	wie, że najważniejsze podmioty to przedsiębiorstwa i gospodarstwa domowe i wyjaśnia na przykładach w jaki sposób ich kondycja wpływa na stan państwa wyjaśnia, jakie są źródła finansowania oraz najważniejsze wydatki wszystkich podmiotów gospodarczych	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady dostrzega pomocniczą funkcję organizacji pozarządowych i potrafi przedstawić przykłady fundacji i stowarzyszeń wspierających państwo i obywateli

Wymagania edukacyjne					
	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopełniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
Numer					
Temat z podręcznika					
Materiał rzeczowy (zagadnienia)					
14. Prawo popytu i podaży. Czynniki kształtujące popyt i podaż	wyjaśnienia na prostych przykładach, jak działa prawo popytu i prawo podaży podaje przynajmniej po jednym czynnikiem wpływającym na popyt oraz podaż	omawia podział popytu ze względu na zakres popytu i rodzaj potrzeb omawia i podaje przykład przynajmniej jednego paradoksu ekonomicznego wymienia najważniejsze rodzaje podaży wskazuje na podstawowe zależności między popytem i podażą	wymienia wszystkie determinanty popytu oraz podaży dostrzega poza cenowe czynniki wpływające na wielkość popytu oraz strukturę podaży zna i rozumie, jak działa zasada <i>ceteris paribus</i> (łac., 'wszystko inne jest równe')	graficznie przedstawia zależności między popytem oraz podażą omawia wszystkie wyjątki od prawa popytu i podaży i podaje do nich przykłady	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady przedstawia analizę przyczyn oraz skutków występowania paradoksów ekonomicznych aktywnie dyskutuje np. na temat poglądu, że w dzisiejszej gospodarce rynkowej coraz częściej podaż kreuje popyt (podaje argumenty za i przeciw) wyznacza punkt równowagi rynkowej jako punkt przecięcia krzywej popytu i krzywej podaży

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	Wymagania edukacyjne			wykraczające (ocena celująca)	
			konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)		dopelniające (ocena bardzo dobra)
15.	Prawa konsumenta	wprowadzenie do tematu nr 22 konsument zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta umowa konsumencka prawa konsumenta instytucje broniące praw konsumenta składanie reklamacji rekojmia i gwarancja zwrot towarów bez wad pismo reklamacyjne	wie, kim jest konsument zna i rozumie podstawowe rodzaje praw konsumenta potrafi wymienić najważniejsze instytucje konsumenckie wie, co to jest gwarancja i rekojmia	odróżnia konsumenta od nabywcy zna podstawowe kompetencje instytucji konsumenckich odróżnia reklamację z tytułu gwarancji od reklamacji z tytułu rekojmi jest krytyczny wobec ofert rynkowych, reklam i informacji o towarach i usługach wie, że obowiązkiem sprzedawcy jest przyjąć reklamację od konsumenta	rozumie, na czym polega różnica między wadami fizycznymi oraz prawnymi wyjaśnia, jak się składa reklamację z tytułu gwarancji i z tytułu rekojmi sporządza przykładową reklamację	precyzyjnie tłumaczy zasady dokonywania zwrotu towaru bez wad rozumie, na czym polega uchylanie się od załatwiania reklamacji jakie niesie za sobą konsekwencje dla sprzedawcy i konsumenta	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady wskazuje na podstawowe błędy jakie popełniają konsumenci aktywnie bierze udział lub jest głównym inicjatorem projektu <i>Dzień konsumenta</i> podaje przykłady nieuczciwych praktyk stosowanych zarówno przez sprzedawców, jak i konsumentów
16.	Parametry charakteryzujące gospodarkę	wprowadzenie do tematu nr 23 PKB stopa wzrostu PKB PKB <i>per capita</i> wskaźnik inflacji wskaźnik bezrobocia wskaźnik zatrudnienia	krótko wyjaśnia, co to są PKB, wskaźniki inflacji, bezrobocia oraz zatrudnienia	dostrzega różnicę między PKB a PKB <i>per capita</i> i wyjaśnia, czym charakteryzuje się stopa wzrostu PKB dostrzega zależności między bezrobociem a wskaźnikiem zatrudnienia	omawia rodzaje inflacji i bezrobocia wskazuje na ich główne przyczyny wyjaśnia, o czym świadczy wzrost lub spadek PKB przez dwa kolejne kwartały	interpretuje dane statystyczne na temat PKB, inflacji, bezrobocia i zatrudnienia rozumie główne założenia metody obliczania PKB	wskazuje na inne parametry gospodarcze, dzięki którym możliwa jest pełniejsza ocena danej gospodarki omawia zależności między inflacją a bezrobociem na przykładzie transformacji gospodarczej w Polsce na przełomie lat 80. i 90. XX wieku

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
17.	Budżet państwa i jednostek terytorialnych	wprowadzenie do tematu nr 24 zasady budżetu państwa dochody budżetowe wydatki budżetowe wydatki państwa wydatki z budżetu państwa jednostek samorządu terytorialnego deficyt budżetowy i dług publiczny	wyjaśnia, czym jest budżet państwa wie, że głównym źródłem dochodów budżetu państwa są podatki podaje przykładowe wydatki państwa wie, co to jest deficyt budżetowy i dług publiczny	omawia rolę budżetu państwa oraz zasady budżetowe podaje przynajmniej po jednym przykładzie dochodów podatkowych i niepodatkowych budżetu państwa zna i omawia klasyfikację COFOG wskazuje na podstawowe różnice między budżetem państwa a budżetem jednostek samorządu terytorialnego rozumie zależności między długiem publicznym a deficytem budżetowym	potrafi wymienić wszystkie główne źródła dochodów państwa i jednostek samorządowych wyjaśnia celowość głównych wydatków państwa oraz jednostek samorządowych omawia różnice między dotacjami a subwencjami podaje konkretne przykłady dotacji i subwencji podaje przyczyny wzrostu długu publicznego i powstawania deficytu budżetowego	dostrzega znaczenie funduszy unijnych i omawia na przykładach ich wpływ na gospodarkę wyjaśnia znaczenie konieczności przestrzegania limitu długu publicznego i deficytu budżetowego	samodzielnie na przykładach dokonuje analizy budżetu państwa oraz jednostek samorządowych formuluje wnioski i rekomendacje odnośnie konieczności zwiększenia lub zmniejszenia wydatków inicjuje i prowadzi dyskusję, debatę na temat znaczenia budżetu państwa dla konsumentów i przedsiębiorców podaje przykłady wspierania przez budżet państwa konsumentów oraz firm i ocenia zasadność tego wsparcia

Wymagania edukacyjne							
Numer	Temat z podręcznika	Materiał rzeczowy (zagadnienia)	konieczne (ocena dopuszczająca)	podstawowe (ocena dostateczna)	rozszerzone (ocena dobra)	dopelniające (ocena bardzo dobra)	wykraczające (ocena celująca)
			uczeń	uczeń spełnia wymagania konieczne, a także:	uczeń spełnia wymagania podstawowe, a także:	uczeń spełnia wymagania rozszerzone, a także:	uczeń spełnia wymagania dopelniające, a także:
18.	Podmioty polityki społecznej	wprowadzenie do tematu nr 25 cele polityki społecznej podmioty polityki społecznej	wie i rozumie, że polityka społeczna ma duży wpływ na prawidłowe funkcjonowanie państwa wskazuje 3 główne cele polityki społecznej potrafi wymienić przynajmniej jeden krajowy i międzynarodowy podmiot społeczny	dostrzega główne problemy społeczne w Polsce krótko omawia cele polityki społecznej wyjaśnia funkcje wybranych podmiotów społecznych	dostrzega i omawia wszystkie obszary polityki społecznej wie, że inwestowanie w człowieka to najefektywniejsze narzędzie aktywizacji i rozwoju społecznego wyjaśnia funkcje i przykładowe zadania podmiotów społecznych	dostrzega rolę i znaczenie organizacji pozarządowych proponuje rozwiązania dla wybranych problemów społecznych	wyjaśnia różnice i zasadność stosowania różnych rodzajów polityk społecznych analizuje przyczyny i skutki problemów społecznych na wybranych przykładach interpretuje wskaźnik Giniego i wyjaśnia znaczenie nierówności społecznych
19.	Patriotyzm ekonomiczny	wprowadzenie do tematu nr 26 patriotyzm konsumencki i gospodarczy pozytywny wpływ patriotyzmu gospodarczego na rozwój gospodarczy polskie produkty	wie i rozumie, że patriotyzm ekonomiczny przynosi wiele korzyści potrafi rozpoznać polski produkt	dostrzega różnice między patriotyzmem konsumenckim i gospodarczym wyjaśnia, kim jest świadomy konsument potrafi podać prefiksy innych niż polskie produkty	wskazuje korzyści oraz wyzwania związane z patriotyzmem ekonomicznym wie, jak dokonać świadomych wyborów konsumenckich	podaje przykłady polskich produktów, które osiągnęły sukces w kraju i na świecie wyjaśnia, jakie znaczenie ma patriotyzm ekonomiczny w czasach globalizacji	samodzielnie analizuje i interpretuje podane w podręczniku przykłady podaje przykłady polskich hitów eksportowych oraz głównych odbiorców polskiego eksportu dostrzega trendy gospodarcze np. protekcjonizm i podaje ich przykłady